

ФАКУЛТЕТУ МУЗИЧКЕ УМЕТНОСТИ
НАСТАВНО-УМЕТНИЧКО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

Александра Ружичића

„Нивелација звука и обликовање интерпретације у камерним делима Мориса Равела, Андре Жоливеа, Енрика Јосифа, Горана Маринковића, Милана Михајловића и Ејнојуханија Раутавааре у чијем саставу је флаута са сродним музичким инструментима (пиколо флаута и алт флаута)“

Наставно-уметничко-научно веће Факултета, на седници одржаној 5. априла 2023. године, донело је одлуку о именовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Александра Ружичића под називом: „Нивелација звука и обликовање интерпретације у камерним делима Мориса Равела, Андре Жоливеа, Енрика Јосифа, Горана Маринковића, Милана Михајловића и Ејнојуханија Раутавааре у чијем саставу је флаута са сродним инструментима (пиколо флаута и алт флаута)“ у саставу:

др ум. Горан Маринковић, редовни професор ФМУ, ментор;

др ум. Дејан Суботић, редовни професор ФМУ;

др ум. Игор Лазић, ванредни професор ФМУ;

мр ум. Људмила Поповић, редовни професор ФМУ;

мр ум. Соња Антунић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

На основу увида у докторски уметнички пројекат кандидата, комисија подноси Извештај који садржи: уводно образложење, биографију кандидата, анализу докторског уметничког пројекта – јавне уметничке презентације и писаног рада, критички осврт референата и оцену резултата и закључак Комисије.

Уводно образложење

Александар Ружичић пријавио је 10. фебруара 2020. године, тему докторског уметничког пројекта под називом „Нивелација звука и обликовање интерпретације у камерним делима Мориса Равела, Андре Жоливеа, Енрика Јосифа, Горана Маринковића, Милана Михајловића и Ејнојуханија Раутаваре у чијем саставу је флаута са сродним музичким инструментима (пиколо флаута и алт флаута)“.

На основу предлога Катедре за камерну музику наставно-уметничко-научно веће Факултета на седници од 12. фебруара 2020. године донело је одлуку о именовању Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта у саставу:

др ум. Горан Маринковић, редовни професор ФМУ;

др ум. Игор Лазић, ванредни професор ФМУ;

мр Соња Антунић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

Веће Факултета на седници од 10. фебруара 2021.године донело је одлуку о утврђивању предлога одлуке о усвајању Извештаја комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта и одобравању теме докторског уметничког пројекта Александра Ружичића под називом: „Нивелација звука и обликовање интерпретације у камерним делима Мориса Равела, Андре Жоливеа, Енрика Јосифа, Горана Маринковића, Милана Михајловића и Ејнојуханија Раутаваре у чијем саставу је флаута са сродним музичким инструментима (пиколо флаута и алт флаута)“.

Сенат Универзитета уметности на седници од 25. фебруара 2021.године донело је одлуку о одобравању рада на изради докторског уметничког пројекта и именовању др ум. Горана Маринковића, редовног професора ФМУ за ментора на изради докторског уметничког пројекта.

Биографија кандидата

Александар Ружичић (1974) је завршио дипломске студије флауте на Факултету музичке уметности у Београду 2002. године у класи професора Миодрага Азањаца и специјалистичке студије камерне музике у класи професора Горана Маринковића 2010. године на Факултету музичке уметности у Београду. Током школовања похађао је мајсторске курсеве код еминентних флаутиста Јаноша Балинта (Janos Balint), Тадеа Коелја (Tadeu Coelho), Ирене Графенауер, Никола Мацантија (Nicola Mazzanti), Андреа Оливе (Andrea Oliva), Андраша Адорјана (Andras Adorjan) и Дејана Гаврића. Већ током студија започео је свој професионални ангажман као члан оркестра: од 1995. до 1997. године као други флаутиста оркестра опере и балета Народног позоришта у Београду; од 1997. до 1998. године као други флаутиста Симфонијског оркестра РТС-а; као соло флаутиста до 2001. године и соло пиколо флаутиста до 2012. године у истом оркестру. Упоредо са ангажманом у матичном оркестру хонорарно је био ангажован у оркестрима у Београду: у оркестру Театра Мадленијанум (соло пиколо флаутиста), оркестра Позоришта на Теразијама (соло флаутиста), оркестра опере и балета Народног позоришта (соло пиколо флаутиста). Од 2012. године ангажован је као соло флаутиста Оркестра Исидоре Жебељан.

Упоредо са ангажовањем у оркестру реализовао је велики број солистичких концерата и наступа у разним камерним ансамблима у земљи и иностранству. Наступао је као солиста са Симфонијским оркестром РТС-а и одржао је реситале са пијанистима Теом Димитријевић, Мајом Рајковић, Душаном Тороманом. Наступао је у камерним ансамблима: Трио флаута Миодраг Азањац, са Карољем и Сузаном Марочик, Дувачки секстет са Милошем Вељковићем, Бојаном Пешићем, Гораном Маринковићем, Игором Лазићем, Михаилом Самораном, као и у другим камерним саставима. Један је од оснивача Трија флаута Миодраг Азањац.

Коаутор је оригиналне транскрипције и редакције две збирке композиција за трио флаута: Лондонска Трија Јозефа Хајдна (2013. године) и Збирка композиција за трио флаута Јохана Себастијана Баха за две флауте и алт флауту (2018. године) у издању Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу.

Као члан Симфонијског оркестра РТС-а остварио је већи број трајних снимака за Радио телевизију Србије, као и три компакт издања као солиста и у камерним ансамблима са музиком Волфганга Амадеуса Моцарта и Енрика Јосифа. Од 2012. године запослен је на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу у звању уметничког сарадника, од 2017. године у звању вишег уметничког сарадника на предметима: Прорада оркестарског материјала и читање с листа и Флаута – главни предмет. Од 2022. године је ванредни професор на предмету Оркестарске деонице. Тренутно је шеф Катедре за дувачке инструменте Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу.

Анализа докторског уметничког пројекта

Писани део докторског уметничког пројекта кандидата Александра Ружичића састоји се из два поглавља и 82 стране текста. Рад садржи укупно 15 нотних примера, списак литературе, 28 библиографских јединица и у Прилогу – превод песама композиције Мориса Равела: *Песме са Мадагаскара* за флауту/пиколо флауту, виолончело, глас и клавир са француског језика.

Теоријски аспект докторског уметничког пројекта кандидата усмерен је на разматрање тумачења нотног такста у којима су три музичка инструмента: флаута, пиколо флаута и алт флаута присутни у једној од деоница камерног ансамбла.

Кандидат Александар Ружичић се осврће на дугогодишње искуство као извођача – бројних концерата и наступа. Реализација овог уметничког пројекта потврђује умеће свирања три сродна музичка инструмента како у техничком, тако и у сегменту обликовања звука по различитим параметрима музике, пре свега артикулације, обликовање боја и динамичког нијансирања. У свом докторском уметничком пројекту кандидат Александар Ружичић се бавио истраживањем улоге флауте, пиколо флауте и алт флауте у оквиру специфичних камерних ансамбала, дефинисањем начина на који се могу постићи брза и ажурна промена свирања флауте, пиколо флауте и алт флауте, а да она не делује на ток дела које интерпретира камерни ансамбл. То подразумева муњевиито прилагођавање тонским и техничким карактеристикама музичких инструмената (флаута, пиколо флаута и алт флаута), одржавање нивелације звука камерног ансамбла, чисте интонације, очување специфичног волумена као и нивелацију динамике и динамичког нијансирања.

Два поглавља рада подељена су на потпоглавља у којима се елаборира предмет и циљ рада.

Оцена остварених резултата и критички осврт референата

Аналитичко-синтетичким и компаративним методом који су примењени у реализацији овог докторског уметничког пројекта потврђена је претпоставка да студиозно истраживање начина на који се постиже нивелација звука камерног ансамбла, формирање специфичног волумена и чиста интонација, значајно доприносе формирању интерпретативног израза и квалитетног извођења одабраних музичких дела. Такође, потврђена је претпоставка да нивелација метра, заједништво чланова камерног ансамбла у формирању тембра као и заједиштво при узимању даха, рад на фразама и посебно вешта и хитра адаптација варијетета флауте – делују на јасно формирање осмишљеног интерпретативног израза. Овим је у потпуности постигнут крунски циљ овог рада.

Музичко-формална анализа композиција је такође оријентир тумачења интерпретативног нивоа. С тим у вези, разматрана су динамичка, артикулациона и агогичка средства која су у симбиотичкој спрези са хармонским језиком композитора. У

истраживању и закључивању кандидата Александра Ружичића све инструменталне линије у камерном ансамблу су анализирани и описани у оној мери у којој је то значајно за схватање и доживљај мањих и већих делова форме, као и на процес стварања жељеног звука ансамбла.

Докторски уметнички пројекат Александра Ружичића на адекватан начин проблематизује високе интерпретативне захтеве, а теоријски рад докторског уметничког пројекта даје значајан допринос тумачењу разноврсних питања у вези приступа камерном музицирању. Елаборирањем теме и изведеним делима кандидат је демонстрирао највише разумевање музичке садржине као и извођачко умеће и дао допринос уже стручном осветљењу интерпретативне проблематике композиција. Писани део рада је заснован на комплексном уметничком и теоријском истраживању, а закључци дају допринос решавању бројних питања и могућности везаних за интерпретацију камерне музике широког музичко-стилског дијапазона.

Као резултат теоријског промишљања на концерту Александар Ружичић је исказао висок степен разумевања музичког текста и складну сарадњу са осталим члановима камерних ансамбала. Спремност кандидата, као и осталих чланова ансамбала да се суоче са камерним делима комплексних структура показала је инвентивност у креирању наведеног реперторара.

Јавно извођење докторског уметничког пројекта

Извођачки део докторског уметничког пројекта кандидата Александра Ружичића јавно је представљен на концерту у сали Факултета музичке уметности у Београду, дана 15.05. 2023. године са почетком у 16:30 часова. Концерт је остварен уз сарадњу извођача: Вука Драгићевића, гитара; Иване Павловић, харфа; Тее Димитријевић, клавир; Сање Марић, флаута, Растка Поповића, виола, Наташе Јовић Тривић, мецосопран, Дејана Божића, виолончело, Иване Дакић, обоа, Михаила Саморана, кларинет и Ивана Јотића, фагот.

Програм извођачког дела докторског уметничког пројекта:

- Ејнојухани Раутавара: *Соната* за флауту/алт флауту/пиколо флауту и гитару;
- Енрико Јосиф: *Сновиђења* за флауту/пиколо флауту, харфу и клавир;
- Горан Маринковић: *Трио* за флауту, алт флауту и харфу;

- Андра Жоливе: *Мала свита* за флауту/пиколо флауту, виолу и харфу;
- Морис Равел: *Песме са Мадагаскара* за флауту/пиколо флауту, виолончело и глас;
- Милан Михајловић: *Eine klaine Trauermusik* за флауту/алт флауту, обоу, кларинет фагот и клавир.

Кандидат Александар Ружичић је на јавном извођењу докторског уметничког програма показао висок степен техничке спремности и сарадње у камерном ансамблу. Поред тога, својом интерпретацијом је указао на суштинско разумевање и познавање своје деонице, као и деоница осталих чланова камерног ансамбла. Уз високо флаутистичко умеће, користећи инструменте флауту, пиколо флауту и алт флауту у свим колористичким могућностима, кандидат поседује и природност израза и разумевање густог профилног ткива којим су дела прожета.

ЗАКЉУЧАК

На основу детаљне анализе јавног-концертног извођења и писаног дела докторског уметничког пројекта Александра Ружичића под називом „Нивелација звука и обликовање интерпретације у камерним делима Мориса Равела, Андре Жоливеа, Енрика Јосифа, Горана Маринковића, Милана Михајловића и Ејнојуханија Раутавааре у чијем саставу је флаута са сродним музичким инструментима (пиколо флаута и алт флаута)“, Комисија закључује да је кандидат значајним и аналитичким радом и разумевањем принципа уметничко-истраживачког процеса, дошао до сазнања која дају значајан допринос досадашњој извођачкој пракси у области камерне музике.

Александар Ружичић кроз свој рад приступа музици на потпуно личан, креативан и аргументован начин што се, пре свега, сагледава оригиналношћу интерпретативних идеја. Истраживачки рад представљен докторским пројектом Александра Ружичића биће несумњиво користан допринос уметничкој области камерне музике, у аналитичком и интерпретативном смислу јер нуди свежу и занимљиву перспективу за посматрање дела значајних композитора.

Комисија је минуциозно анализирала све аспекте процеса и резултата рада на докторском уметничком пројекту кандидата Александра Ружичића те предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности у Београду и Сенату Универзитета

уметности у Београду да прихвати и одобри јавну одбрану докторског уметничког пројекта под називом „Нивелација звука и обликовање интерпретације у камерним делима Мориса Равела, Андре Жоливеа, Енрика Јосифа, Горана Маринковића, Милана Михајловића и Ејнојуханија Раутаваре у чијем саставу је флаута са сродним музичким инструментима (пиколо флаута и алт флаута)“.

Београд, 07. 08. 2023. године

Комисија:

др ум. Горан Маринковић, редовни професор ФМУ –
ментор

мр Људмила Поповић, редовни професор ФМУ

др ум. Дејан Суботић, редовни професор ФМУ

др ум. Игор Лазић, ванредни професор ФМУ

мр Соња Антунић, редовни професор Академије
уметности у Новом Саду